

INFORMACINĖS VISUOMENĖS PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS „LIETUVOS RESPUBLIKOS SKAITMENINĖ DARBOTVARKĖ“ VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMIŲ POKYČIŲ 2016 M. ĮVERTINIMO ATASKAITA

Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ vertinimo kriterijų reikšmių pokyčių 2016 m. įvertinimo ataskaita parengta vadovaujantis Informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 244 (toliau – Programa), 15 punktu. Ataskaitoje pateikiama informacija apie Programos strateginio tikslo, tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pasiekimus 2016 m.

Siekiant surinkti duomenis apie vertinimų kriterijų reikšmių pasiekimus, informacija buvo rinkta iš:

Lietuvos statistikos departamento (prieiga internetu <http://www.stat.gov.lt/>), kuris atlieka informacinių ir ryšių technologijų naudojimo namų ūkiuose ir įmonėse tyrimus;

Kultūros ministerijos, kuri teikė informaciją apie „Europeana“ portale prieinamus suskaitmenintus kultūros paveldo objektus, plačiajuosčio ryšio naudojimą viešosiose interneto prieigos vietose. Taip pat Kultūros ministerija teikė Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos duomenimis apie viešosiose bibliotekose skaitmeninio raštingumo mokymo renginiuose mokytus ir konsultuotus gyventojus; Ryšių reguliavimo tarnybos (prieiga internetu <http://www.rrt.lt/>), kuri atlieka elektroninių ryšių tyrimus, pagal elektroninių ryšių operatorių ir paslaugų teikėjų pateiktą informaciją;

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos, kuri teikė informaciją apie teisės aktų projektus, kuriems gyventojai pateikė pastabas ir pasiūlymus;

Švietimo ir mokslo ministerijos, kuri teikė informaciją apie studijuojančiųjų fizinius ir inžinerinius mokslus skaičių;

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, kuri teikė duomenis apie sukurtus ir viešai prieinamus lietuvių kalbos ir rašties išteklius.

Taip pat informacija apie Programos vertinimo kriterijų reikšmes buvo gauta Informacinės visuomenės plėtros komitetui prie Susisiekimo ministerijos atlikus elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų naudojimo tyrimus.

Pažymėtina, kad Vidaus reikalų ministerija duomenų apie Programoje numatytų vertinimo kriterijų reikšmių pasiekimus nepateikė, todėl atitinkamų vertinimų kriterijų reikšmės nėra pateikiamos šioje ataskaitoje.

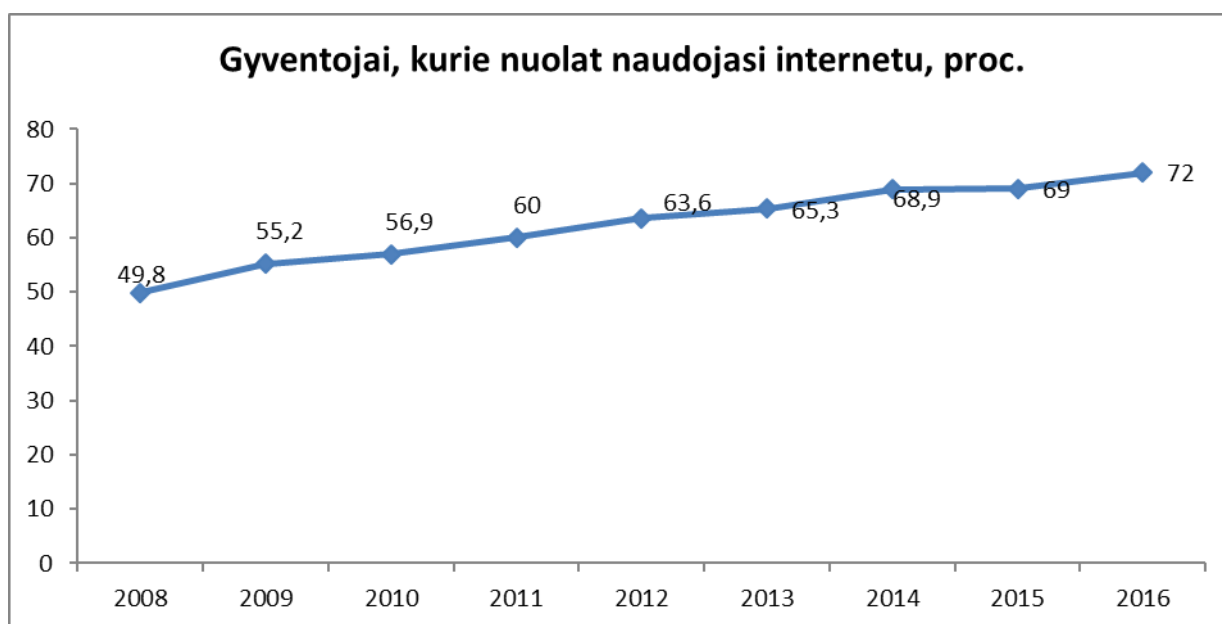
STRATEGINIS TIKSLAS: Naudojantis IRT teikiamomis galimybėmis pagerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę, didinti įmonių veiklos produktyvumą ir pasiekti, kad iki 2020 metų ne mažiau kaip 85 procentai Lietuvos gyventojų naudotųsi internetu, o 95 procentai įmonių – sparčiuoju internetu.

1. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie nuolat naudojami internetu (visų Lietuvos gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 72 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 85 procentai.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, internetu 2016 m. naudojami 74 procentai visų 16–74 metų amžiaus gyventojų (palyginimui, 2015 m. – 71 proc.). Tarp 16–24 metų amžiaus gyventojų internetu naudojami 99 procentai, tarp 65–74 metų amžiaus gyventojų – 26 procentai (palyginimui, 2015 m. - 22 proc.). Tarp dirbančių asmenų internetu naudojami 88 procentai gyventojų. Pažymėtina, kad interneto naudojimas taip pat priklauso nuo gyvenamosios vietovės, pajamų, kitų socialinių ir ekonominių veiksnių.

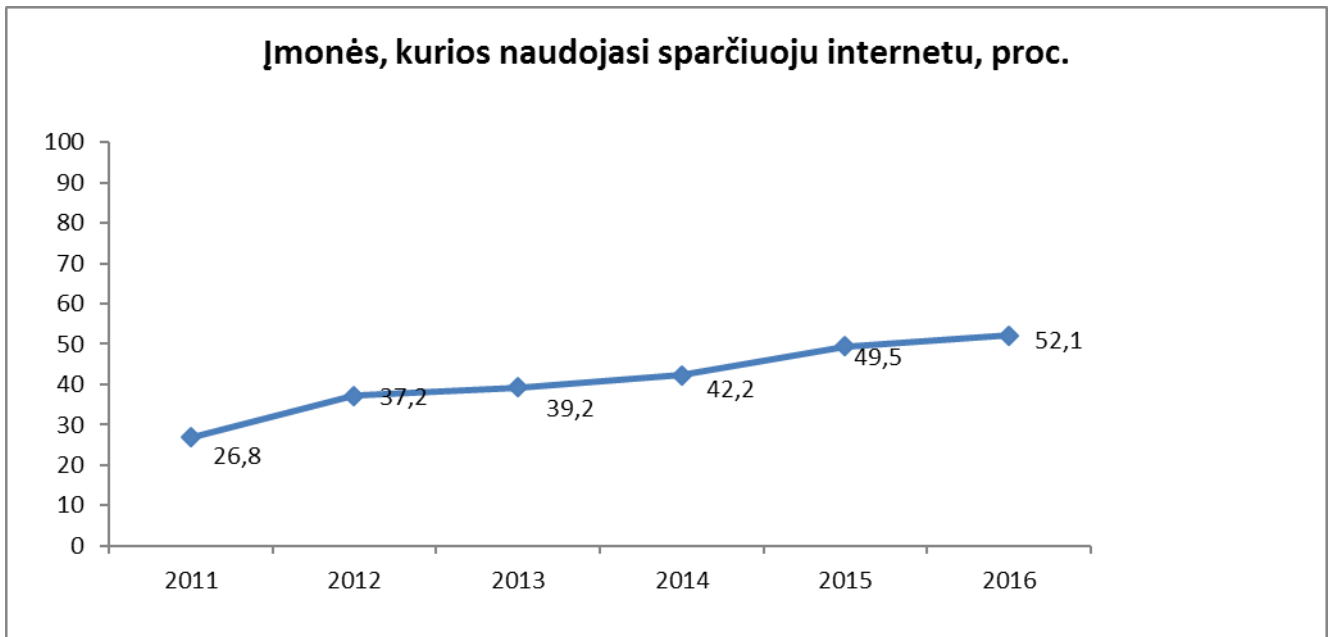
Tyrimo duomenimis, 81 procentas internetu besinaudojančių asmenų naudojami juo kasdien (ar beveik kasdien), 15 procentų – bent kartą per savaitę, bet ne kasdien. Taigi reguliariai (ne rečiau kaip kartą per savaitę) internetu naudojami 97 procentai internautų, arba 72 procentai visų 16–74 metų amžiaus gyventojų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

2. Vertinimo kriterijus: įmonės, kurios naudojami sparčiuoju internetu (visų Lietuvos įmonių procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 52,1 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 95 procentai.

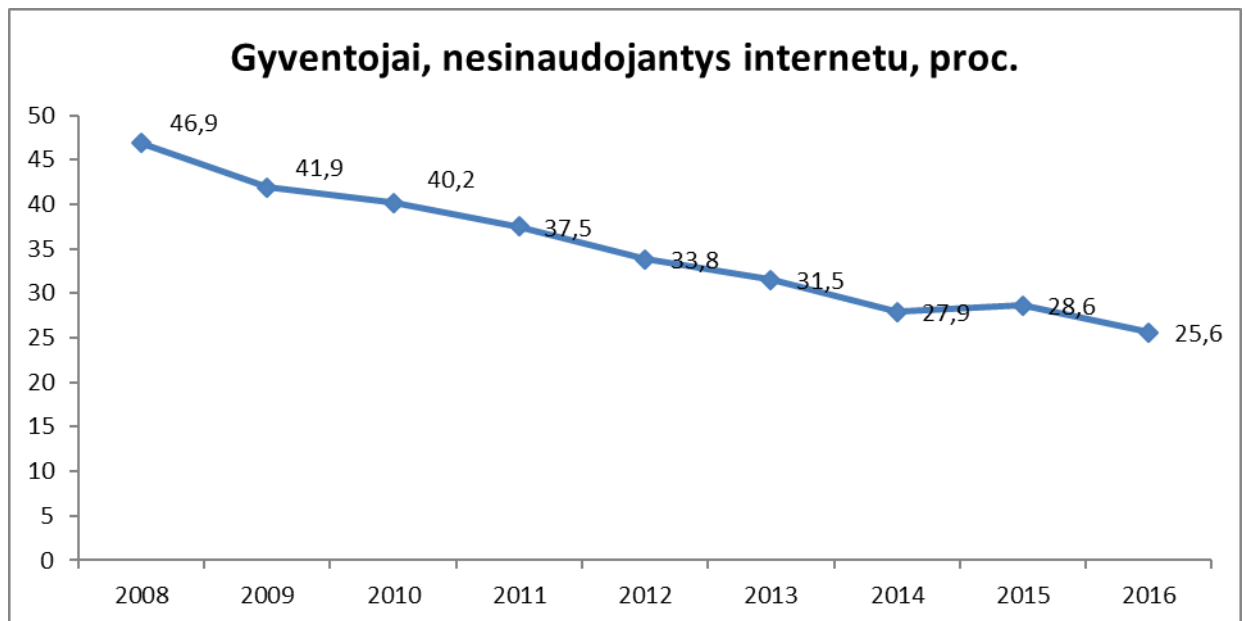
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. duomenimis, 52,1 procento įmonių Lietuvoje naudojo spartųjį internetą (palyginimui, 2015 m. - 49,5 proc.). Spartusis internetas apibrėžiamas kaip internetas, kurio duomenų perdavimo sparta siekia 30 Mb/s ir daugiau.

Tikslas: 1. Mažinti Lietuvos gyventojų skaitmeninę atskirtį ir skatinti juos įgyti žinių ir įgūdžių, kad jie sėkmingai ir visapusiškai naudotųsi IRT.

Vertinimo kriterijus: gyventojai, nesinaudojantys internetu (visų Lietuvos gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 25,6 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 10 procentų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvoje mažėja gyventojų, kurie niekada nesinaudojo internetu, tačiau mažėjimo tempai nėra tokie, kurie leistų pasiekti Programoje nustatytus tikslus. Lietuvos statistikos departamento 2016

m. duomenimis, internetu niekada nesinaudojusių gyventojų Lietuvoje buvo 25,6 procento (palyginimui, 2015 m. - 28,6 proc.). Pažymėtina, Programoje nustatytas siekis, kad 2020 m. Lietuvoje būtų nedaugiau negu 10 procentų asmenų, niekada nesinaudojusių internetu. Tyrimai rodo, kad didelė dalis asmenų, nesinaudojančių internetu, nurodo, kad naudotis juo neturi poreikio.

Uždavinys: 1.1. Skatinti Lietuvos gyventojų grupes, kurios iki šiol dėl įvairių priežasčių nesinaudojo kompiuteriais ir internetu, įgyti reikiamų žinių ir jas taikyti įvairių sričių veikloje, įtraukti į šią veiklą ir vietos bendruomenes.

1. Vertinimo kriterijus: socialiai pažeidžiamoms grupėms priklausantys asmenys, kurie nuolat naudojami internetu (visų socialiai pažeidžiamoms grupėms priklausančių asmenų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2015 m. – 44 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 74 procentai.

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. atliekamo Pajamų ir gyvenimo sąlygų tyrimo duomenimis, 2015 m. interneto prieigą asmeniniam naudojimui namuose turėjo 68,3 procento 16 metų amžiaus ir vyresnių asmenų. 7,2 procento šios amžiaus grupės asmenų norėjo turėti interneto prieigą asmeniniam naudojimui namuose, bet neturėjo dėl lėšų stokos. Interneto prieigą asmeniniam naudojimui namuose turėjo 44 procentai asmenų, gyvenančių skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje, o 19,3 procento tokių asmenų negalėjo jo turėti dėl lėšų stokos. Per dvejus metus tokių asmenų sumažėjo 1,6 procentinio punkto.

2. Vertinimo kriterijus: per metus viešosiose bibliotekose skaitmeninio raštingumo mokymo renginiuose mokytį ir konsultuoti gyventojai (tūkst.).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 254,72 tūkst. gyventojų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 300 tūkst. gyventojų.

Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos duomenimis, 2016 m. viešosiose bibliotekose buvo mokytį 254 715 gyventojai. Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos, kartu su partneriais, planuoja inicijuoti projektą „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“. Projekto tikslas - Skatinti Lietuvos gyventojus įgyti reikalingų įgūdžių efektyviai, įvairiapusiškai, saugiai ir atsakingai naudotis internetu, į šias veiklas aktyviai įtraukiant vietos bendruomenes. Manoma, kad projektas turėtų prisidėti prie saugaus ir išmanaus IRT naudojimo skatinimo, tokiu būdu įtakojant šio Programos tikslo vertinimo kriterijų pasiekimą.

Uždavinys: 1.2. Skatinti gyventojus tapti interneto naudotojais, gebančiais saugiai ir veiksmingai naudotis jo teikiamomis galimybėmis.

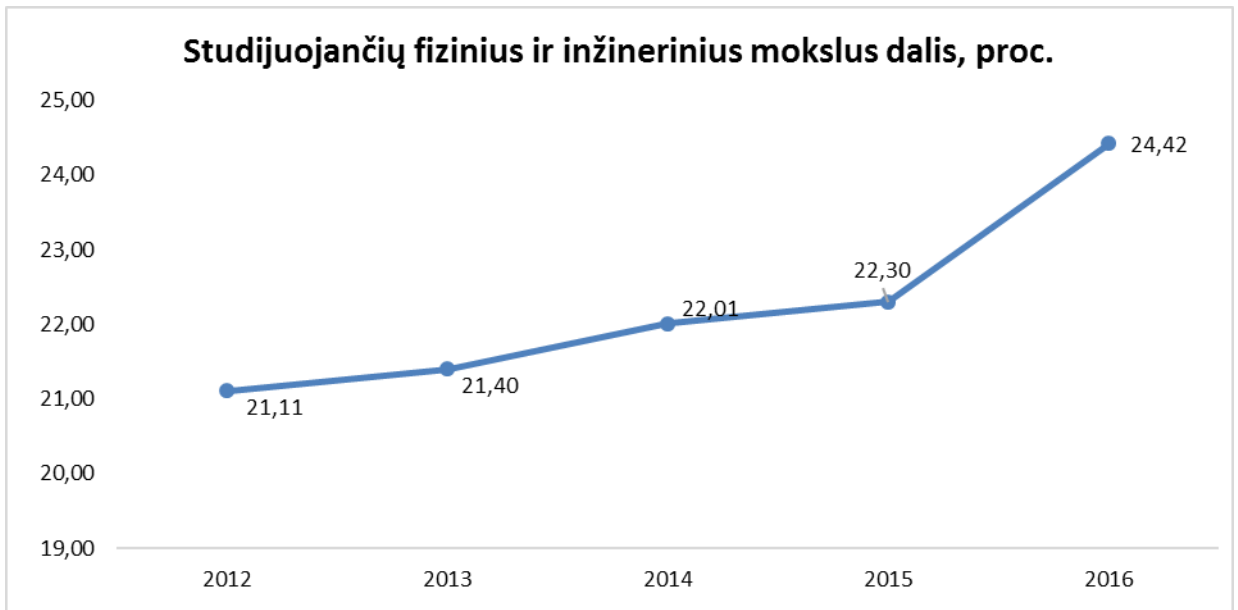
Vertinimo kriterijus: gyventojai, turintys didesnių ir vidutinių įgūdžių naudotis internetu (visų interneto naudotojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 51 procentas. Siekiama reikšmė 2020 m. – 95 procentai.

Uždavinys: 1.3. Skatinti asmenis, kurie mokosi, rinktis studijų programas, susijusias su IRT.

Vertinimo kriterijus: studijuojantieji fizinius ir inžinerinius mokslus (visų studijuojančiųjų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 24,42 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 28 procentai.

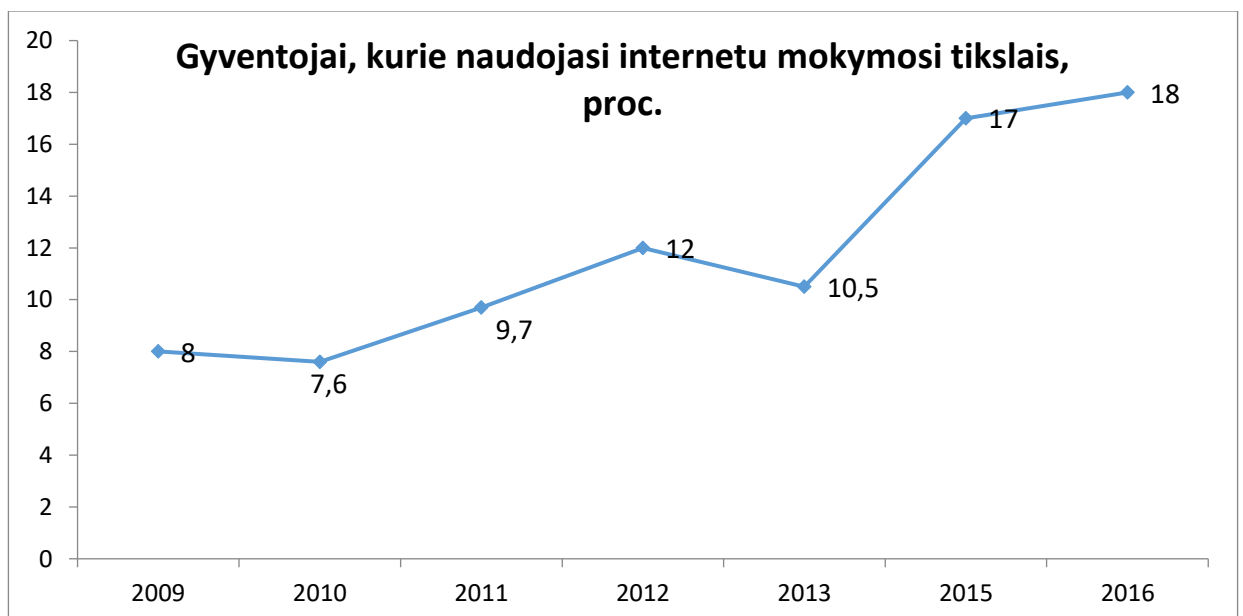
Šaltinis: Švietimo ir mokslo ministerija

Švietimo ir mokslo ministerijos 2016 m. duomenimis, Lietuvoje studijavo 125 545 Lietuvos gyventojai, iš kurių fizinius ir inžinerinius mokslus studijavo 30 660 (palyginimui, 2015 m. – 29 796), tai sudaro 24,42 procento visų studijuojančių asmenų.

Uždavinys: 1.4. Sudaryti naujos kokybės lanksčias mokymosi sąlygas, kurios užtikrintų individualizuoto mokymo ir mokymosi skaitmeninėje erdvėje visą gyvenimą galimybes.

Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojami internetu mokymosi tikslais (visų šalies gyventojų procentais)

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 18 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 20 procentų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

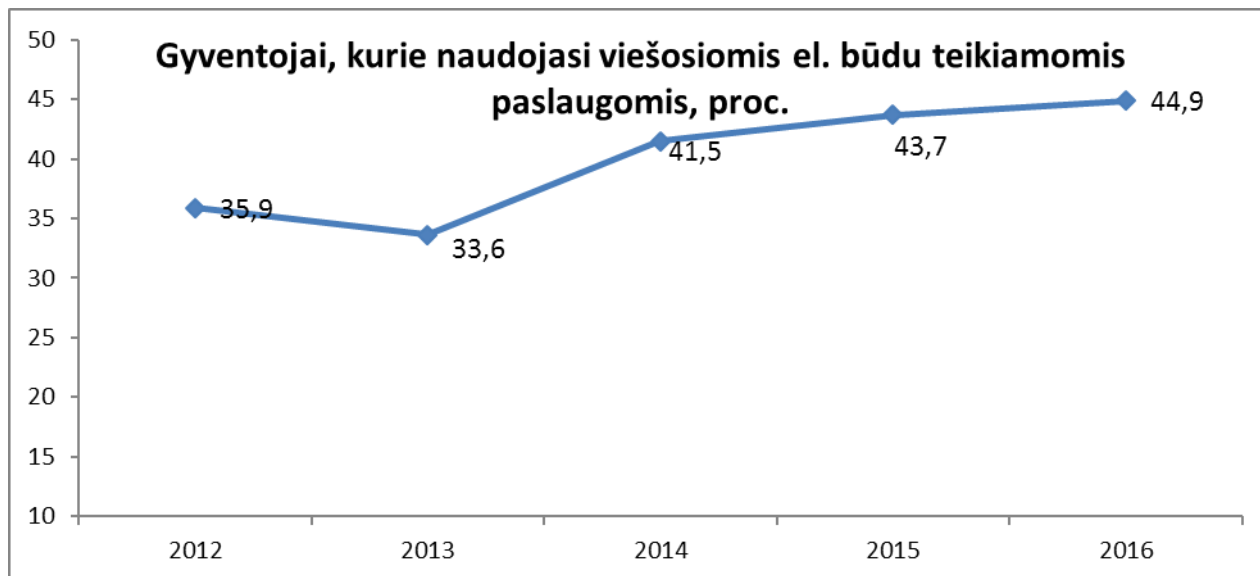
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. internetu mokymosi tikslais naudojami 18 procentų Lietuvos gyventojų (palyginimui, 2015 m. – 17 proc.), iš jų: 10 procentų bendravo su mokytojais ar kitais besimokančiais asmenimis internetu švietimo įstaigų ir pan. puslapiuose mokymosi tikslais; 13,7 procento naudojami mokymo medžiaga tiesiogiai internete, pvz.,

garso ar vaizdo mokymo medžiaga, mokymosi programine įranga, elektroniais vadovėliais; 6,6 procento mokėsi internetu, dalyvavo nuotolinėse studijose, kursuose internetu.

Tikslas: 2. Kurti technologiškai pažangias, gyventojų poreikius atitinkančias viešąsias ir administracines elektronines paslaugas, skatinti paslaugų gavėjus jomis naudotis.

1. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 45 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 60 procentų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

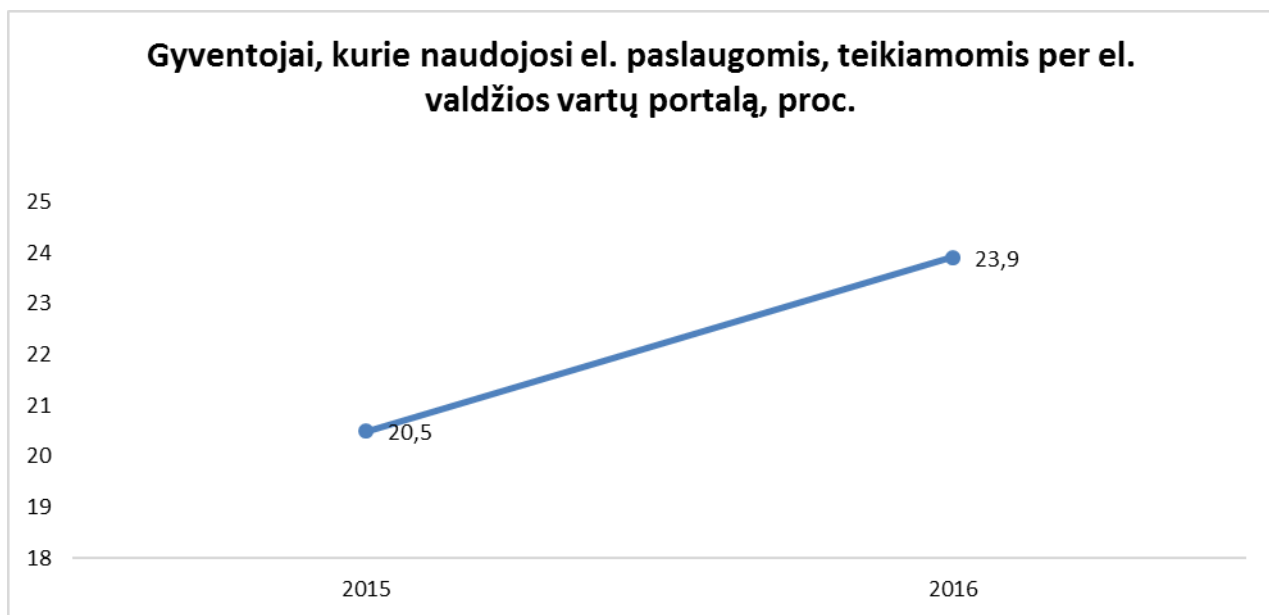
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, toliau auga Lietuvos gyventojų, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis. 2016 m. Lietuvoje šiomis paslaugomis naudojosi 45 procentai Lietuvos gyventojų (palyginimui, 2015 m. – 44 proc.). Pažymėtina, kad bent kartą per metus valstybės institucijų ar kitų viešųjų paslaugų įstaigų elektroninėmis paslaugomis pasinaudojo 60 procentų 16–74 metų amžiaus interneto naudotojų.

Per paskutinius trejus metus elektroninių viešųjų paslaugų naudojimas išaugo 34 procentais. Pažymėtina, kad aktyviausiai elektroninėmis viešosiomis paslaugomis naudojosi jauni žmonės, tai darė net 67 procentai 25-34 metų amžiaus Lietuvos gyventojų, mažiausiai - vyresnio amžiaus žmonės, 9,9 procento 65-74 amžiaus Lietuvos gyventojų naudojo elektronines viešąsias paslaugas (palyginimui, 2015 m. – 8,2 proc.).

Dažniausiai buvo naudojama informacija iš valstybės institucijų ir įstaigų interneto svetainių, šią informaciją naudojo 43,4 procento Lietuvos gyventojų, oficialius blankus pildė ir valstybės institucijoms ir įstaigoms siuntė 32,7 procento Lietuvos gyventojų. Pažymėtina, kad net 78,2 procento Lietuvos gyventojų, kurie naudojami internetu, tačiau nepildė ir nesiuntė oficialių blankų, nurodė, kad per 2016 m. jiems nereikėjo pateikti jokių oficialių blankų valstybės institucijoms, ir tik 0,9 procento interneto naudotojų nurodė, kad jiems reikalingos paslaugos internetu neteikiamos. Pažymėtina ir tai, kad Lietuva pagal elektroninės valdžios paslaugų naudojimą, t. y. pagal tai kiek gyventojai teikia įvairias užpildytas elektronines formas valdžios institucijoms, 2016 m. užėmė 12 vietą Europos Sąjungoje.

2. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojami elektroniniu būdu teikiamomis viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, teikiamomis per Elektroninius valdžios vartus (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 23,9 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 50 procentų.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

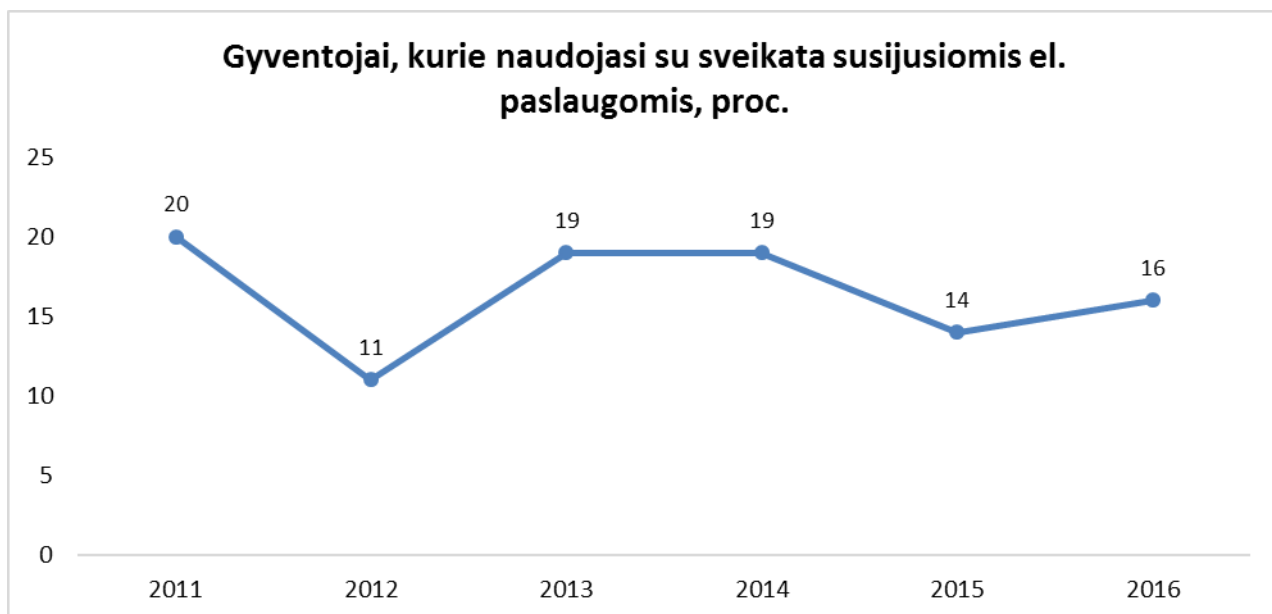
Elektroninių valdžios vartų portalas – centrinis elektroninių paslaugų portalas, kurio esmė – sudaryti galimybes gyventojams ir verslui vieno langelio principu gauti įvairias elektronines paslaugas. Portale interneto vartotojai gali surasti ir pasinaudoti viešosiomis paslaugomis, kurias teikia valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, gauti informaciją apie paslaugas ir paslaugų teikėjus. Elektroninių valdžios vartų portalas pasiekiamas interneto adresu www.epaslaugos.lt.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, Elektroninių valdžios vartų portalą 2016 m. aplankė ir elektroninėmis paslaugomis naudojami daugiau negu 517 tūkst. Lietuvos gyventojų (palyginimui, 2015 m. daugiau negu 449 tūkst. Lietuvos gyventojų), tai sudaro 23,9 procento (palyginimui, 2015 m. – 20,5 proc.). Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos duomenimis, Elektroninių valdžios vartų portalą 2016 m. aplankė 1,56 mln. unikalių lankytojų.

Uždavinys: 2.2. Kurti ir plėtoti su sveikata susijusias elektronines paslaugas ir IRT produktus.

Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojami su sveikata susijusiomis elektroninėmis paslaugomis (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 16 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 40 procentų.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Naudojimasis su sveikata susijusiomis elektroninėmis paslaugomis - registravimasis pas gydytoją internetu, informacijos apie gydymo įstaigas, suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas paieška, naudojimasis sveikatos draudimo kortelių išdavimo paslauga ir pan.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, 16 procentų Lietuvos gyventojų naudojami su sveikata susijusiomis elektroninėmis paslaugomis (palyginimui, 2015 m. – 14 proc.). Pažymėtina, kad šio rodiklio reikšmė pasižymi dideliu svyravimu, tačiau elektroninės sveikatos paslaugos yra vienos paklausiausių tarp visų viešųjų ir administracinių paslaugų.

Uždavinys: 2.3. Diegti IRT sprendinius, didinančius viešojo valdymo procesų atvirumą ir skatinančius piliečius aktyviau juose dalyvauti.

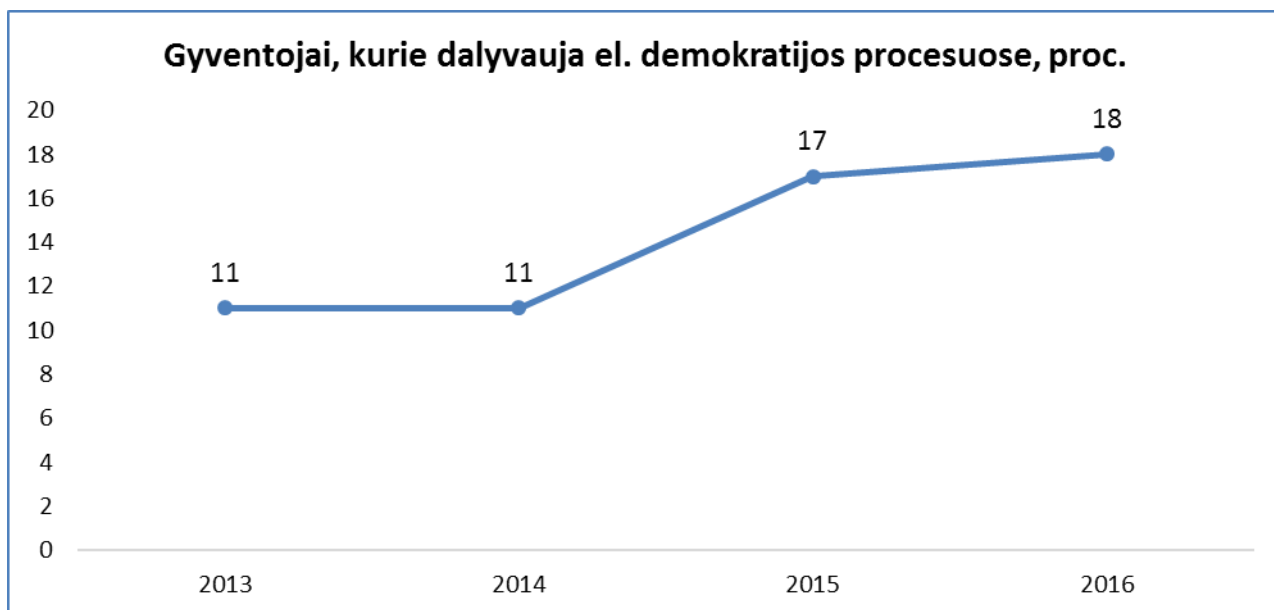
1. Vertinimo kriterijus: teisės aktų projektai, dėl kurių gyventojai elektroninėmis priemonėmis pateikė rengėjams pasiūlymų (visų teisės aktų projektų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 6,8 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 15 procentų.

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos duomenimis, Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje 2016 m. registruoti 4419 nauji teisės aktų projektai, kuriuos registravo valstybės institucijos ir įstaigos. 2016 m. iš viso gauti gyventojų pasiūlymai 298 teisės aktų projektams, tai sudaro 6,8 procento visų registruotų teisės aktų projektų.

2. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie dalyvauja elektroninės demokratijos procesuose (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 18 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 25 procentai.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Elektroninės demokratijos procesai atliekamame tyrime buvo apibūdinami kaip tam tikrų veiksmų viešojo sektoriaus institucijos svetainėse ar specialiai šiam tikslui sukurtose viešojo sektoriaus institucijų administruojamose svetainėse atlikimas, t. y. informacijos apie viešojo sektoriaus institucijų priimtus ar planuojamus priimti sprendimus paieška, nuomonės dėl viešojo sektoriaus priimtų ar planuojamų priimti sprendimų pareiškimas, pasiūlymų dėl viešojo sektoriaus institucijų sprendimų projektų tobulinimo teikimas, viešojo sektoriaus institucijų sprendimų projektų inicijavimas).

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, 18 procentų Lietuvos gyventojų dalyvavo elektroninės demokratijos procesuose (palyginimui, 2015 m. – 17 proc.). Dažniausiai gyventojai tiesiog ieško informacijos apie viešojo sektoriaus institucijų priimtus ar planuojamus priimti sprendimus (18 proc.) ir tik retais atvejais gyventojai pareiškia nuomonę dėl viešojo sektoriaus institucijų priimtų ar planuojamų priimti sprendimų (5 proc.), teikia pasiūlymus dėl viešojo sektoriaus institucijų sprendimų projektų tobulinimo (1 proc.).

Elektroninės demokratijos procesuose aktyviau dalyvavo 25-34 metų amžiaus, įgiję aukštąjį išsilavinimą, nurodantys aukščiausias pajamas asmenys. Nuomonę dėl viešojo sektoriaus institucijų priimtų ar planuojamų priimti sprendimų žymiai dažniau pareiškia vyrai, turintys aukštąjį išsilavinimą, užimantys vadovaujamas pareigas, disponuojantys aukščiausiomis pajamomis.

Uždavinys: 2.4. Plėtoti transporto ir erdviniams duomenims tvarkyti skirtas elektronines paslaugas ir IRT produktus.

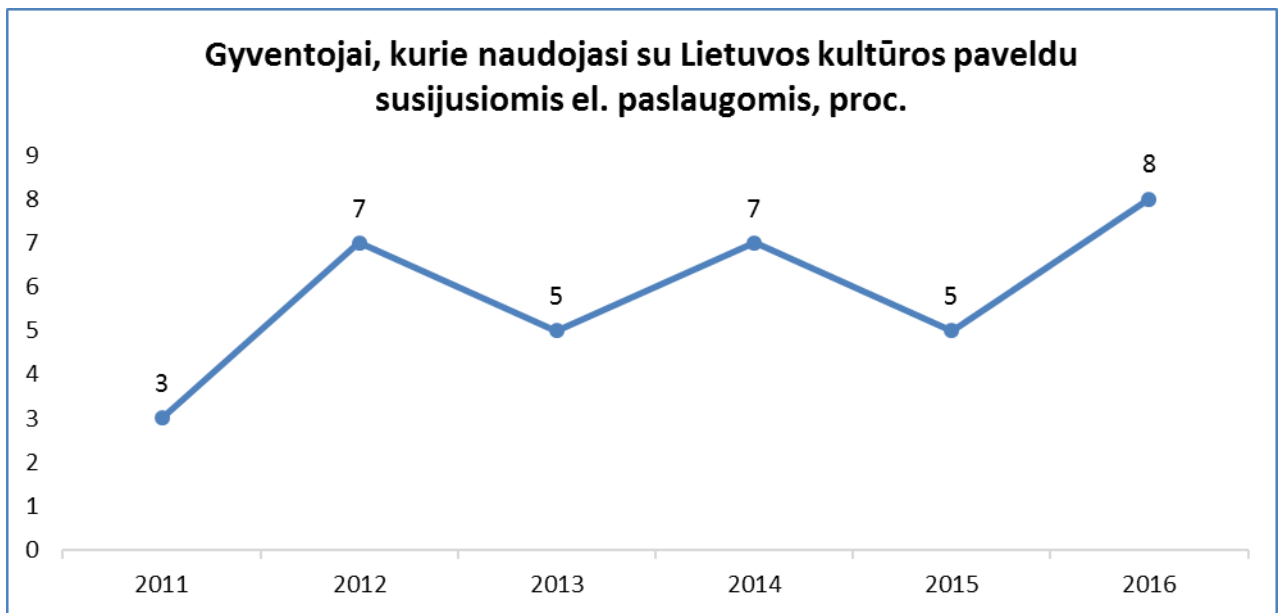
Vertinimo kriterijus: sukurtos transporto ir erdviniams duomenims tvarkyti skirtos elektroninės paslaugos ir IRT produktai (skaičius).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 42 vnt. Siekiama reikšmė 2020 m. – 45 vnt.

Tikslas: 3. Puoselėti IRT priemonėmis Lietuvos kultūrą ir lietuvių kalbą – kurti visuomenės poreikius atitinkantį kultūrinį ir lietuvių rašytinės ir sakytinės kalbos sąsajomis pagrįstą skaitmeninį turinį, plėtoti skaitmeninius produktus ir elektronines paslaugas.

1. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojasi su Lietuvos kultūros paveldu susijusiomis elektroninėmis paslaugomis (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 8 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 20 procentų.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Renkant duomenis apie naudojamąsi su Lietuvos kultūros paveldu susijusiomis elektroninėmis paslaugomis, Lietuvos gyventojams buvo paaiškinta, kokiomis elektroninėmis paslaugomis, susijusiomis su Lietuvos kultūros paveldu, yra galimybė naudotis. Tai: galimybė lankytis svetainėje www.epaveldas.lt ar virtualių Lietuvos muziejų svetainėse, galimybė naudotis suskaitmeninto Lietuvos kultūros paveldo interneto svetainėmis, pasinaudoti Lietuvos televizijos, radijo, kino ar kitų archyvų interneto svetainėse teikiamomis informacijos paieškos, peržiūros ar užsakymo elektroninėmis paslaugomis.

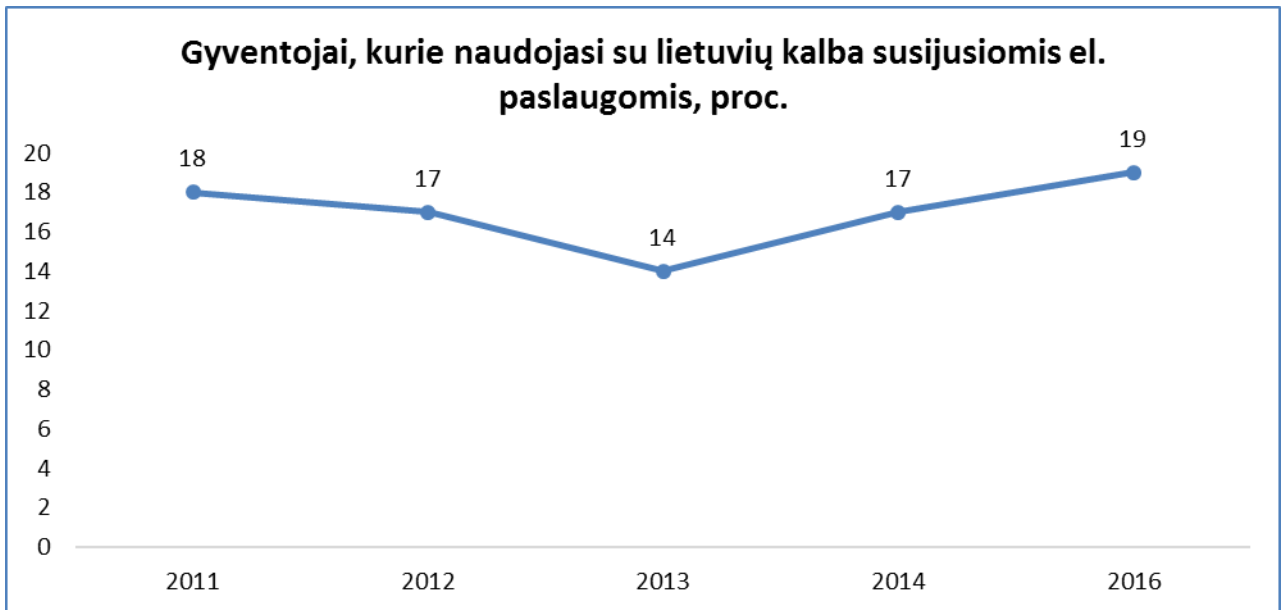
Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, Lietuvos gyventojų, kurie naudojami su Lietuvos kultūros paveldu susijusiomis paslaugomis, buvo 8 procentai (palyginimui, 2015 m. – 5 proc.).

Per pastaruosius 12 mėnesių elektroninėmis paslaugomis, susijusiomis su Lietuvos kultūros paveldu, dažniau naudojami 25-34 metų amžiaus, aukštąjį išsilavinimą turintys ir didesnes pajamas gaunantys asmenys.

Pažymėtina, kad vertinimo kriterijus susijęs su specifinių paslaugų naudojimu. Atkreiptinas dėmesys, kad nors Lietuvoje labai sparčiai auga viešųjų administracinių elektroninių paslaugų naudojimas, tačiau šios paslaugos rodiklis kasmet svyruoja panašiam lygyje, tai susiję ne tiek su paslaugos teikimo formos (elektroninė ar įprasta) naudojimu, kiek su paslaugų turiniu (kultūrinėmis paslaugomis naudojami sąlyginai nedidelė visuomenės dalis).

2. Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie naudojami su lietuvių kalba susijusiomis elektroninėmis paslaugomis (visų šalies gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 19 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 25 procentai.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Integruojantis į daugiakultūrę pasaulio aplinką, itin svarbu išlaikyti kultūrinį ir tautinį identitetą ir suderinti modernias technologijas ir lietuvių kalbą, todėl lietuvių kalba turi būti diegiama į IRT per viešai visuomenei prieinamas kalbos technologijas ir elektronines paslaugas. Platesnė lietuvių kalbos integracija į IRT priemones gali prisidėti išsaugant ir užtikrinant lietuvių kalbos funkcionavimą įvairiose gyvenimo srityse bei prisidėti skatinant naudojimąsi elektroninėmis paslaugomis.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, per pastaruosius metus su lietuvių kalba susijusiomis paslaugomis (internetinės kalbų atpažinimo, vertimo priemonės, internetiniai žodynai) naudojami 19 procentų Lietuvos gyventojų.

Vertinant socialiniu-demografiniu aspektu, galima išskirti, kad su lietuvių kalba susijusiomis paslaugomis kiek daugiau naudojami jaunesnio ir vidutinio amžiaus, bendrą vidurinį išsilavinimą turintys gyventojai.

Pažymėtina, kad vertinimo kriterijus susijęs su specifinių paslaugų naudojimu. Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvoje auga viešųjų ir administracinių elektroninių paslaugų naudojimas apskritai, taip pat ir šios specifinės paslaugos naudojimas auga nuosekliai.

Uždavinys: 3.1. Skaitmeninti Lietuvos kultūros paveldo objektus ir jų pagrindu plėtoti viešai prieinamus skaitmeninius produktus ir elektronines paslaugas, siekti, kad suskaitmeninti Lietuvos kultūros paveldo objektai būtų išsaugomi ilgai, o jų sklaida Lietuvoje ir ES – vienoda.

Vertinimo kriterijus: Europos skaitmeninėje bibliotekoje „Europeana“ prieinamų suskaitmenintų kultūros paveldo objektų iš Lietuvos skaičius.

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 163 132 vnt. Siekiama reikšmė 2020 m. – 276 372 vnt.

Europos Sąjungos mastu vieninga skaitmeninto turinio sklaida ir jo aktualinimas vykdomas per Europos skaitmeninę biblioteką „Europeana“, vienijančią visų Europos Sąjungos valstybių narių atminties institucijų skaitmenintą turinį. Siekiant užtikrinti geresnį Europos kultūros paveldo matomumą, 2011 m. spalio 27 d. Europos Komisijos rekomendacijoje 2011/711/ES dėl kultūrinės medžiagos skaitmeninimo, internetinės prieigos ir skaitmeninio išsaugojimo valstybėms narėms nustatyti skaitmeninio turinio pateikimo į „Europeana“ orientaciniai rodikliai, pagal kuriuos Lietuvos atminties institucijoms iki 2020 m. pabaigos buvo rekomenduojama pateikti į „Europeana“ ne mažiau kaip 276 tūkst. skaitmenintų kultūros paveldo objektų. 2016 m. į „Europeana“ buvo pateikta 163 132

Lietuvos atminties institucijų skaitmenintų kultūros paveldo objektų (palyginimui, 2015 m. - 159 047; 2014 m. – 119 045).

Uždavinys: 3.2. Kurti ir plėtoti viešai prieinamus kalbos ir raštijos išteklius ir paslaugas, diegti lietuvių kalbos technologijas ir skaitmeninius produktus į IRT.

Vertinimo kriterijus: sukurti ir viešai prieinami lietuvių kalbos ir raštijos ištekliai, priemonės, elektroninės paslaugos (visų į IRT įdiegtų produktų procentais).

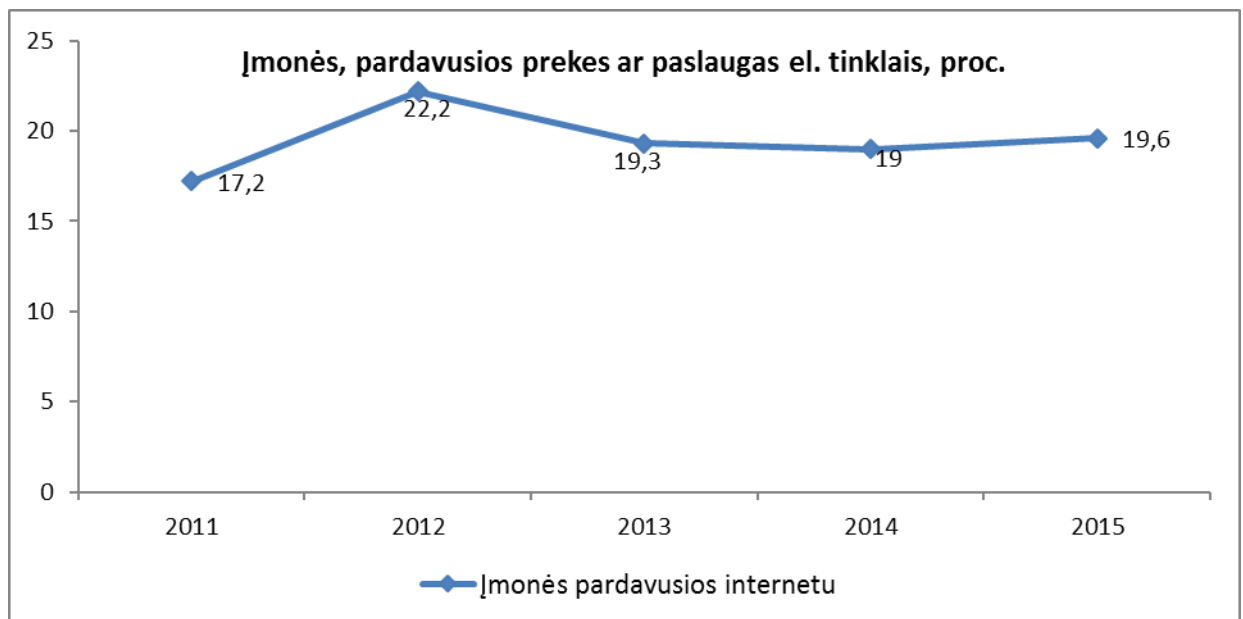
Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 59 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 50 procentų.

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos duomenimis, 2016 m. Lietuvoje buvo 274 vnt. suskaitmenintų lietuvių kalbos ir raštijos išteklių (palyginimui, 2015 m. - 267 vnt.), iš kurių 151 vnt. prieinami internetu (palyginimui, 2015 m. – 145 vnt.). Taip pat 2016 m. buvo 101 sukurta lietuvių kalbos ir raštijos priemonė (palyginimui, 2015 m. – 98 vnt.), iš kurių 64 vnt. prieinamos internetu (palyginimui, 2015 m. - 61 vnt.). Atsižvelgiant į tai, viešai prieinamų lietuvių kalbos ir raštijos išteklių, priemonių ir elektroninių paslaugų Lietuvoje 2016 m. buvo 59 procentai (palyginimui, 2015 m. – 58 proc.; 2014 m. - 48,5 proc.).

Tikslas: 4. Skatinti naudoti IRT verslui plėtoti.

Vertinimo kriterijus: įmonės, kurios parduoda prekes ar paslaugas elektroniniais tinklais (visų šalies įmonių procentais)

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2015 m. – 19,6 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 45 procentai.

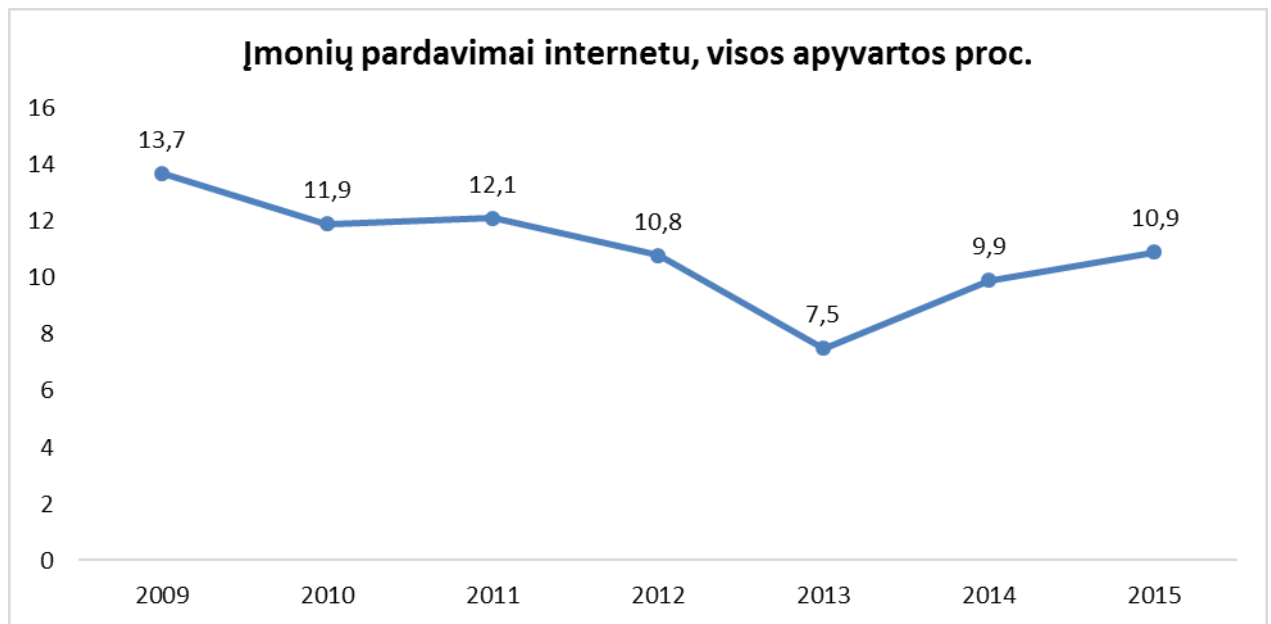
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. duomenimis, 2015 m. 19,6 procento Lietuvos įmonių gavo užsakymus internetu (palyginimui, 2014 m. – 19 proc.). Taip pat pažymėtina, kad 2015 m. kompiuterius ir elektroninius tinklus prekybai (prekėms ar paslaugoms pirkti arba parduoti) naudojo 36,4 procento įmonių (2014 m. – 36 proc.). 2015 m. 26 procentai įmonių pirko (užsakė) prekes ar paslaugas internetu arba kompiuteriniais tinklais.

Uždavinys: 4.1. Didinti smulkią ir vidutinį verslo įmonių veiklos efektyvumą ir konkurencingumą – skatinti jas diegti ir naudoti IRT

Vertinimo kriterijus: pardavimo e. tinklais apimtis (visos apyvartos procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2015 m. – 11 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 20 procentų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. duomenimis, 2015 m. įmonių pardavimai internetu sudarė 10,9 procento visos įmonių apyvartos (palyginimui, 2014 m. – 9,9 proc.). Pažymėtina, kad nuo 2013 m. įmonių pardavimai internetu, skaičiuojant nuo visos apyvartos, išaugo beveik 50 procentų kuomet jie buvo mažiausi per pastaruosius 7 metus.

Uždavinys: 4.2. Tobulinti informacinės visuomenės paslaugų teisinį reguliavimą – sudaryti naujų verslo galimybių ir sąlygas geriau ginti gyventojų ir įmonių teises skaitmeninėje erdvėje, taip prisidėti prie sėkmingos ES bendrosios skaitmeninės rinkos plėtros.

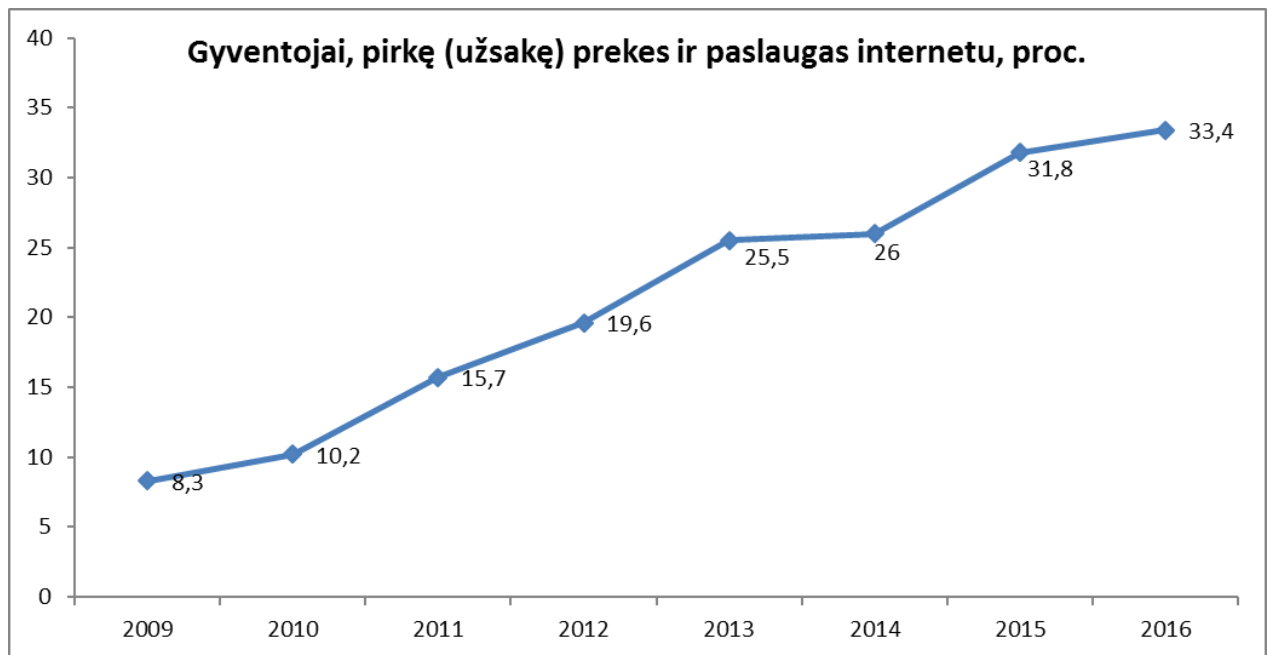
1. Vertinimo kriterijus: gyventojai, pirkę (užsisakę) prekes ar paslaugas internetu iš kitų valstybių (visų Lietuvos gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 17 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 25 procentai.

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. duomenimis, per paskutinius 12 mėn. iš užsienio pirko ar užsisakė prekių ar paslaugų internetu 17 procentų Lietuvos gyventojų (palyginimui, 2015 m. - 13,5 proc. Lietuvos gyventojų), iš Lietuvos pirko ar užsisakė – 29,5 procento, iš Europos Sąjungos valstybių narių -12 procentų, iš kitų pasaulio šalių prekes ar paslaugas pirko ar užsisakė 9,3 procento Lietuvos gyventojų.

2. Vertinimo kriterijus: gyventojai, pirkę (užsisakę) prekes ar paslaugas internetu (visų Lietuvos gyventojų procentas).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 33,4 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 70 procentų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Toliau sparčiai daugėja Lietuvos gyventojų, kurie apsiperka internetu. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 m. internetu pirko 33,4 procento Lietuvos gyventojų (palyginimui, 2015 m. – 31,8 proc.; 2014 m. – 26 proc.; 2013 m. – 25,5 proc.) arba 45 procentai visų interneto naudotojų. Dažniausiai e. prekyba buvo naudojama perkant drabužius, avalynę, sporto prekes (20 proc. gyventojų), namų ūkio reikmenis (14,5 proc.) ir bilietus į renginius (14,3 proc.).

Uždavinys: 4.3. sudaryti ūkio subjektams sąlygas naudoti valstybės institucijų tvarkomą informaciją ir skatinti juos kurti naujus elektroninius produktus ir paslaugas.

Vertinimo kriterijus: įmonės, kurios naudoja valstybės institucijų informaciją savo komercinei veiklai (visų Lietuvos įmonių procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2015 m. – 36 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 66 procentai.

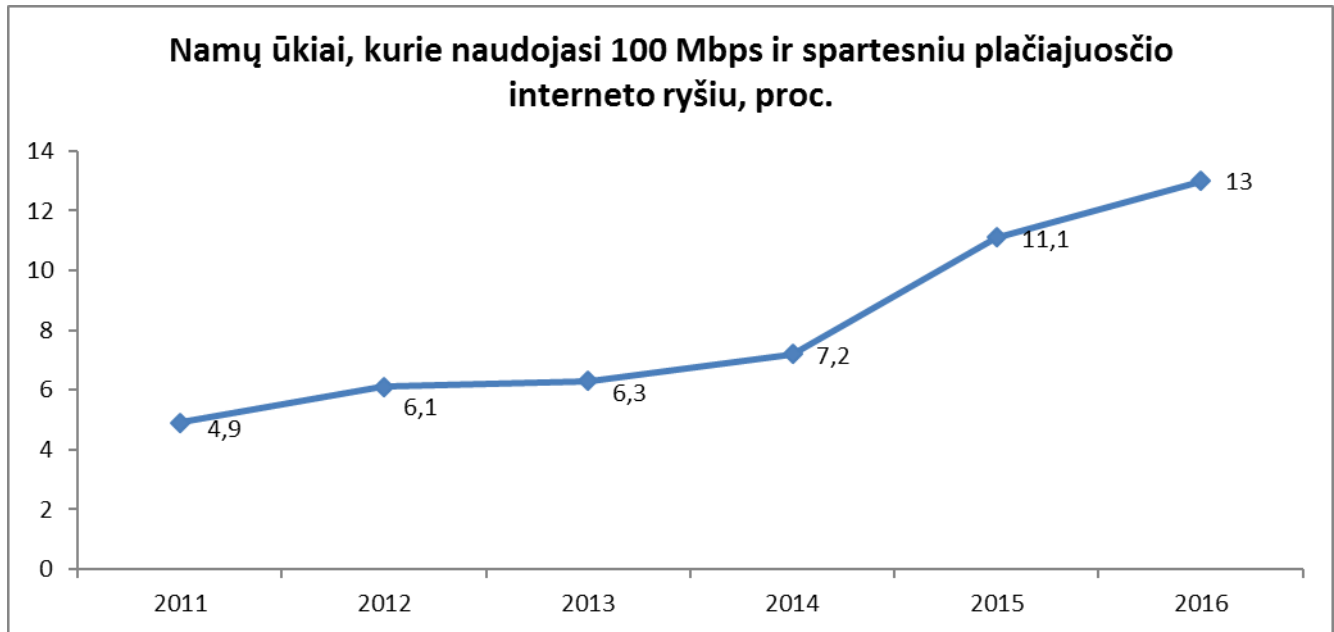
Viešojo sektoriaus institucijos ir įstaigos, vykdydamos teisės aktų nustatytas funkcijas, renka, kaupia, apdoroja, naudoja ir teikia informaciją daugelyje veiklos sričių, pavyzdžiui, ekonomikos, geografijos, orų, turizmo, verslo, švietimo, socialinių reikalų ir kt. Privačių fizinių ir juridinių asmenų naudojimas tokia informacija komerciniais arba nekomerciniais tikslais yra viešojo sektoriaus informacijos pakartotinis naudojimas. Viešojo sektoriaus informacija – tai vertingas išteklius, kuris gali būti naudojamas privataus sektoriaus, vystant paslaugų ir produktų pridėtinę vertę. Prieigos prie viešosios informacijos didinimas ir jos naudojimas turi reikšmingas ekonomines ir socialines pasekmes. Naujos IRT ne tik įgalina rinkti, saugoti, analizuoti ir skleisti efektyvesniu, patogesniu ir pigesniu būdu viešojo sektoriaus informaciją vartotojui, bet ir suteikia naujas jos naudojimo galimybes.

Lietuvos statistikos departamento 2016 m. duomenimis, 2015 m. 69,3 procento įmonių informaciją, gautą iš valstybės institucijų svetainių, naudojo savo veikloje: 61,5 procento įmonių gautą informaciją naudojo įmonės administravimo procesuose, 36 procentai – įmonės komercinėje veikloje (pridėtinės vertės produktams kurti ar paslaugoms teikti), 34,2 procento – teikdamos klientams elektronines paslaugas.

Tikslas: 5. Užtikrinti geografiškai tolygią sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūros plėtrą ir skatinti naudotis interneto paslaugomis.

Vertinimo kriterijus: namų ūkiai, kurie naudojami 100 Mbps ir spartesniu plačiajuosčio interneto ryšiu (visų Lietuvos namų ūkių procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 13 procentų. Siekiama reikšmė 2015 m. – 50 procentų.

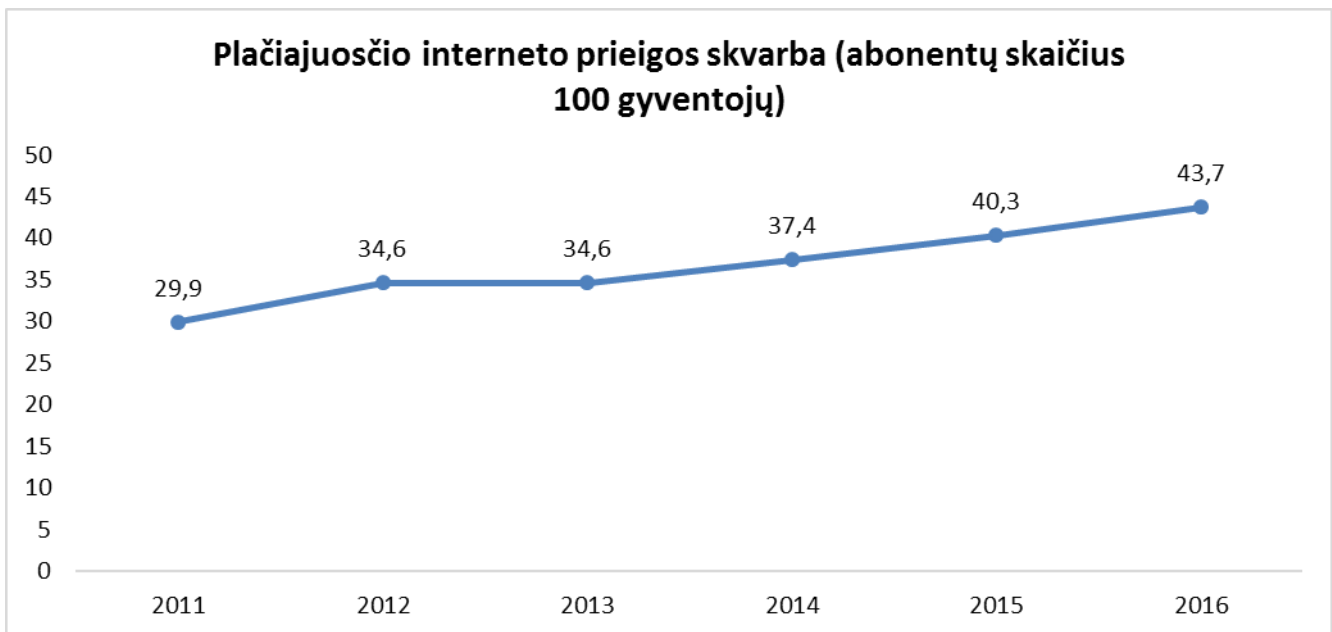
Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

Ryšių reguliavimo tarnybos 2016 m. duomenimis, namų ūkių, naudojančių 100 Mbps ir didesnės spartos (pagal priėmimo iš interneto greitį) interneto ryšį, kuris tiekiamas plačiajuosčio ryšio technologijomis, dalis nuo visų namų ūkių procentais, buvo 13 procentų (palyginimui, 2015 m. - 11,1 proc.). Pažymėtina, kad 2016 m. plačiajuosčio interneto prieigą turintys abonentai (naudojantys fiksuoto ryšio technologijas) daugiausiai naudojami šviesolaidinio ryšio linijomis (63,2 proc.), tačiau didelė abonentų dalis naudoja technologijas, kurios negali užtikrinti vertinimo kriterijuje numatytos spartos (xDSL – 18,7 proc. abonentų, belaidžio ryšio linijomis – 13,3 proc.).

Uždavinys: 5.2. Skatinti konkurenciją plačiajuosčio ryšio rinkoje ir naudojimąsi plačiajuosčio ryšio paslaugomis.

Vertinimo kriterijus: plačiajuosčio interneto prieigos skvarba (abonentų skaičius 100 gyventojų).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 43,7 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 65 procentai.

Šaltinis: Ryšių reguliavimo tarnyba

Ryšių reguliavimo tarnybos duomenimis, 2016 m. plačiausčio interneto skvarba siekė 43,7 procento (palyginimui, 2015 m. – 40,3 proc.). Plačiausčio interneto prieiga teikiama šviesolaidinėmis ryšio linijomis, xDSL linijomis, belaidžio ryšio linijomis, kabelinės televizijos tinklų linijomis, vietinių tinklų (LAN) linijomis, judriojo ryšio tinklo linijomis, naudojant fiksuotus mokėjimo planus, skirtus atsiskaityti už interneto prieigos paslaugas, kurios gaunamos naudojant kompiuterį, bei kitais būdais.

Uždavinys: 5.3. Atnaujinti ir plėtoti viešosios interneto prieigos infrastruktūrą viešosiose bibliotekose.

Vertinimo kriterijus: viešosios interneto prieigos vietos, naudojančios 30 Mbps ir spartesnį interneto ryšį (visų viešųjų interneto prieigos vietų procentais)

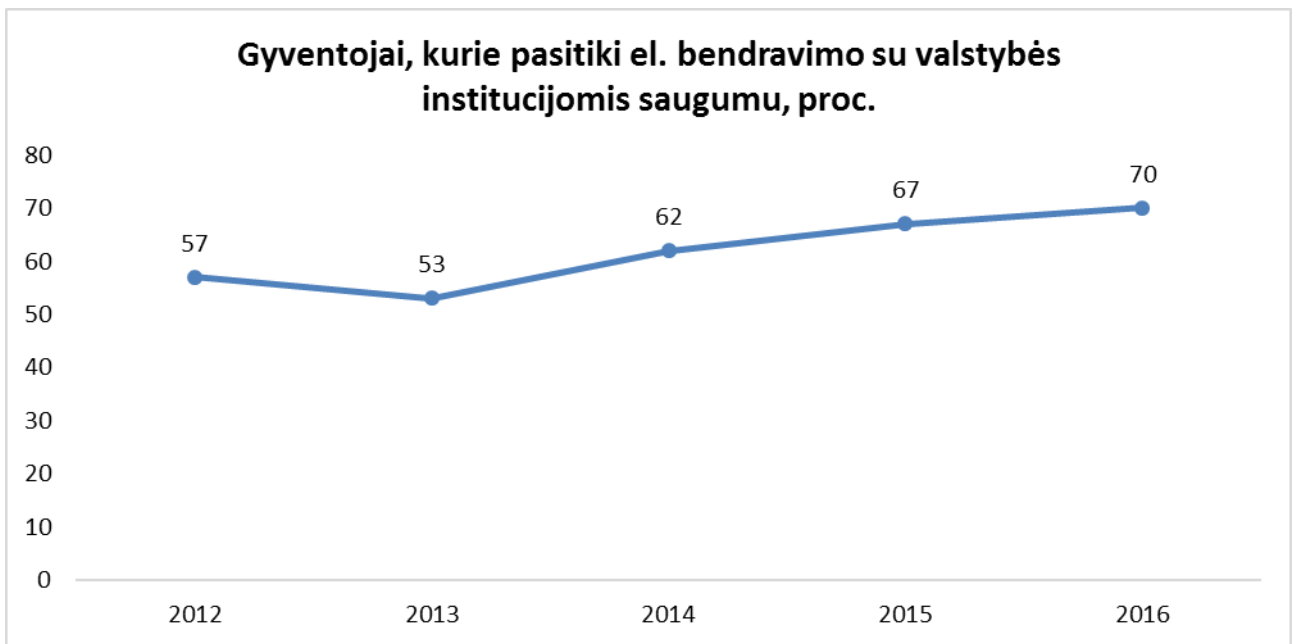
Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 36,1 procento. Siekiama reikšmė 2020 m. – 80 procentų.

Kultūros ministerijos 2016 m. duomenimis, viešųjų interneto prieigos vietų, naudojančių 30 Mbps ir spartesnį interneto ryšį, Lietuvoje buvo 36,1 procento (palyginimui, 2015 m. 43 proc.). Pažymėtina, kad dalis bibliotekų interneto greitaveiką 2016 m. sumažino dėl lėšų trūkumo ir pasirinko žemesnės greitaveikos paslaugas, siekiant taupyti lėšas.

Tikslas: 6. Užtikrinti saugios, patikimos, sąveikios IRT infrastruktūros plėtrą.

Vertinimo kriterijus: gyventojai, kurie pasitiki elektroninio bendravimo su valstybės institucijomis saugumu (visų Lietuvos gyventojų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 70 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 70 procentų.

Šaltinis: Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. duomenimis, 70 procentų Lietuvos gyventojų teigė pasitikintys bendravimo su valstybės institucijomis saugumu (palyginimui, 2015 m. – 67 proc.). Bendravimo su viešosiomis institucijomis elektroninėje erdvėje saugumu nepasitiki 3 procentai Lietuvos gyventojų.

Uždavinys: 6.2. Užtikrinti valstybės institucijų bendro naudojimo IRT infrastruktūros optimizavimą, valstybės informacinių sistemų ir registrų automatinę sąveiką.

Vertinimo kriterijus: valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kurios naudojami Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos paslaugomis (visų šių įstaigų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 52 procentai. Siekiama reikšmė 2020 m. – 48 procentai.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos duomenimis, Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (toliau – VIISP) naudojosi 52 procentai valstybės institucijų ir įstaigų (palyginimui, 2015 m. – 33 proc.).

Vertinimo kriterijus: naudojami valstybės registrai ir informacinės sistemos, įdiegusios automatinę sąveiką (visų šių registrų ir sistemų procentais).

Vertinimo kriterijaus reikšmė: 2016 m. – 70 procentų. Siekiama reikšmė 2020 m. – 95 procentai.

Informacinės visuomenės plėtros komiteto prie Susisiekimo ministerijos duomenimis, 2016 m. 70 procentų valstybės registrų ir informacinių sistemų yra įdiegusios automatinę sąveiką su kitais registrais ir informacinėmis sistemomis.